

PREPOROD

www.sindikat-preporod.hr

Riječ
predsjednika

A. D. 2025.

U treću godinu zaredom obrazovni sindikati ulaze zavađeni. S jedne strane je obrazovna trojka, neki bi rekli „vertikala”; dok je s druge strane „Sam u kući” – SHU. Trojka je konfrontirana s vladajućima; prosvjedi i štrajkovi više se ne mogu izbrojati na prste jedne ruke; dok se SHU još uvijek drži one da je za ili ispod stola moguće postići više nego akcijama. Obje strane računaju i sa podupirateljima. Tu bolje stoji SHU jer iza njih ne stoji samo vlast nego i još neki sindikati, dok je podrška trojici zasad skromna. Njoj nema druge nego uzdati se u se i u svoje kljuse.

Četvrti je sindikat i u 2025. godini vlastima bio apsolutno privržen, dok su tri preostala školska sindikata pravili probleme. Miljenicima se vlast odužila tako da im je darovala nekretnine koje nisu samo njihove; bundžije su kažnjene tako da njihovim članovima štrajk nije plaćen, a otežana je i organizacija prosvjeda. Mrkva i batina na djelu. Izostalo je solidariziranje nagrađenih s neposlušnima. Dok se vlast obračunavala s članstvom triju sindikata, četvrti joj je sindikat u tome asistirao. Korist od međusindikalnih razmirica imala je vlast koja zadovoljno trlja ruke uvijek kada se sindikati iscrpljuju u borbama jednih protiv drugih.

I sada, kada je po svemu sudeći car gol, kada je očito da vlast izbjegava svaki dijalog sa sindikatima, postavlja se pitanje kako su se sindikati doveli u ovu situaciju i ima li iz nje izlaza? Kao prvo, kako smo se uopće našli tu gdje jesmo? U naša tri sindikata mislimo da je sve krenulo sa Zakonom o plaćama. Mi se s uvođenjem ocjenjivanja u znanosti i obrazovanju nismo, a kolege iz četvrtog sindikata, jesu složili. Nas koeficijenti za radna mjesta u obrazovanju i znanosti nisu, a kolege iz SHU-a jesu – zadovoljili.

Isti su ili slični pogledi na ocjenjivanje i koeficijente doveli do približavanja triju sindikata, a ono je vodilo prema akcijama. Akcijama od kojih se četvrti sindikat distancirao. Da njihovo članstvo nije bilo zadovoljno soliranjem svoga sindikata vidi se po egzodusu sindikalnog članstva. U tri i pol desetljeća postojanja ovog sindikata, nikada „najveći sindikat” nije imao manje članova. Poznato je koliko je eshauovih nezadovoljnika završilo u Preporodu, a koliko je onih koji ne žele više čuti za ikoji sindikat – znat će nakon „prebrojavanja”.

Tko zna koliko će još vremena proći dok se u četvrtom obrazovnom sindikatu ne postavi pitanje uzroka onome što ih je snašlo u posljednje dvije godine. Dok se to ne dogodi, od svake će odgovornosti biti pošteđeni oni koji su krivo procjenjivali situaciju i pogrešne odluke donosili. Naravno, apsolutna je odgovornost na vrhušci koja sindikat vodi. Vjerojatno će sve završiti kao u onom vicu u kojem Fata uhvati Muju u švaleraju, a on ne samo da sve zaniječe nego ju još i pita: „Dobro, Fato, vjeruješ li ti meni ili svojim očima?”.

Za naša tri sindikata 2026. teško može biti zahtjevnija od 2025. godine. Istina, isto smo mislili i prije godinu dana. Ove smo godine u više navrata testirali našu suradnju. Na žalost nekih – nismo se posvađali i razišli. Sporazumom smo trasirali put zadacima koji stoje pred nama. Opredijelili smo se probleme rješavati za stolom, ali nismo odustali da, ako ne ide drukčije, nastavimo tamo gdje smo stali. U naše ćemo akcije i dalje, bez fige u džepu, pozivati četvrti sindikat. Ne zato što bez njega ne ide, nego zato što zajednički možemo i brže i više i bolje.

PREGOVORI O DODATKU I TKU-a

BEZ DOGOVORA!

Nakon otezanja i manevriranja od strane Vladinih pregovarača došlo se do krnjeg dogovora na koji su pristala samo dva sindikata državnih službenika - Sindikat policije Hrvatske i Nezavisni sindikat djelatnika MUP-a - dok se rovovska bitka jedanaest sindikata zaposlenika u javnim službama nastavlja

U četvrtak, 29. siječnja, nakon sedam krugova pregovora između Vlade i sindikata državnih i javnih službi, Vlada i pregovarački odbori sindikata državne službe sporazumjeli su se o povećanju osnovice za izračun plaće državnih službenika i namještenika i povećanju materijalnih i nematerijalnih prava, izvijestio je premijer Plenković na sjednici Vlade te zahvalio ministru rada Marinu Piletiću i ostalim suradnicima te predstavnicima sindikata državnih službenika i namještenika na naporima koji su uloženi za postizanje dogovora. Reklo bi se, nadljudskim naporima i nakon sedam sastanaka pregovaračkih timova sindikata javnih i državnih službi i Vlade, dogovoreno je povećanje osnovice i to u tri navrata tijekom 2026. godine. Sada je osnovica 1004,87 eura i njeno prvo povećanje na 1015 eura nastupit će 1. travnja, drugo na 1025 eura od 1. kolovoza te treće na 1035 eura bruto od 1. prosinca. No, Dodatak V. potpisali su samo dva većinska sindikata zaposlenih u državnoj službi - Sindikat policije Hrvatske i Nezavisni sindikat djelatnika MUP-a.

Pregovarački odbori su se usuglasili i o povećanju broja dana plaćenog dopusta za sudjelovanje na sindikalnim susretima, seminarima, obrazovanju, sindikalnim aktivnostima, s dva radna dana na tri. Usuglašeno je i povećanje osnovice za rođenje djeteta s pola proračunske osnovice na jednu

proračunsku osnovicu te povećanje terenskog dodatka s 26,54 na 30 eura.

- Ponuda je ukupno vrijedna dodatnih 300 milijuna eura na godišnjoj razini, kojom je obuhvaćeno oko 248.000 zaposlenika državnih, ali i javnih službi kojima je također ova informacija prenesena - rekao je Plenković te naglasio da ako sindikati javnih službi ne pristanu na ponudu, Vlada će, sukladno Zakonu o plaćama i TKU-u, odlukom utvrditi osnovicu i za javne službe i to u istim iznosima kao i za državnu službu kako bi se normalno moglo isplaćivati plaće.

Vlada je odmah, istoga dana, uputila predstavnicima 11 sindikata javnih službi prijedlog za očitovanje o spremnosti za potpisivanje Dodatka I. Temelnog kolektivnog ugovora i to s rokom do 15 sati, tog nesretnog četvrtka na što su oni odgovorili da oko takvih važnih pitanja moraju konzultirati svoje članove odnosno organizirati njihovo izjašnjavanje te da očekuju poziv na osmi sastanak pregovaračkih timova Vlade RH i sindikata javnih službi. Poziv im je ubrzo stigao pa je sljedeći, osmi sastanak, zakazan za srijedu, 4. veljače.

No, vratimo se barem pola godine unatrag i podsjetimo se kako su tekli pregovori koji su krenuli još u lipnju. Treći sastanak održan 9. srpnja počeo je glasovitom rečenicom ministra Piletića: „Nastavak ovih pregovora vidimo na način da vaša strana smanji očekivanja i da

se pregovori vode oko jednog od dva zahtjeva”. Ovom je uvodnom rečenicom Marin Piletić dao naslutiti kako će se Vladina strana, pojačana za taj sastanak ministrom financija Markom Primorcem, prema sindikalnim zahtjevima postaviti nepopustljivo. Iako se na ovakvim sastancima uloga ministra financija svodi na iznošenja svih mogućih opravdanja zašto se sindikalni zahtjevi ne mogu prihvatiti, na rečenom je sastanku Marko Primorac nadmašio svoje prethodnike ističući kako se Hrvatska opasno približila deficitu od 3 posto, a „za vrat nam pušu i Europska komisija i Svjetska banka i rejting agencije”. Ipak je Primorac „optimistično” naglasio kako se postojeća prava neće smanjivati te da Vlada od sindikata očekuje razumijevanje za postojeću situaciju, jer proračunski su limiti za 2026. definirani i zato ne dolazi u obzir njihovo prekoračenje.

Da pojasnimo: od tri materijalna zahtjeva sindikata javnih službi - povećanje osnovice za 12 posto, povećanje uskrsnice sa 100 na 150 eura i ugovaranje toplog obroka u iznosu od 100 eura - Vladi je prihvatljiv samo topli obrok i to u iznosu peterostruko manjem od traženog. Naime, ministar Piletić sindikatima je predočio slijedeću ponudu: naknada za topli obrok počevši od 1. srpnja 2026. godine u iznosu od 20 eura, naknada za novorođeno dijete 441 euro i povećanje terenskog dodatka s 25 na 30 eura.

Nikakvog učinka na drugu stranu nisu imale primjedbe sindikalaca kako će izostankom povećanja osnovice barem za predviđenu inflaciju doći do realnog pada vrijednosti plaća (Stipić) i da bolje punjenje proračuna, zbog uspješne turističke sezone, otvara mogućnost povećanju osnovice (Kroflin).

Kako nije postojala nikakva mogućnost približavanja ponude Vlade i sindikalnih zahtjeva, na kraju je dogovoreno da se preko ljeta pregovori zaustave i da se ponovno pokrenu u trećem tjednu rujna.

Očuvanje duhovnog mira”

Vlada je u sljedećim mjesecima nastavila „rastezati žvaku”, odugo-

vlačeći, odgađajući koliko god se moglo održavanje sastanaka pregovaračkih timova. Iako su i sadržaj poziva i nepozivane novinara za sastanak održanog 29. prosinca, upućivali na zaključak kako neće biti bolje ponude Vlade, neka je nada na sindikalnoj strani „tinjala” do trenutka dok se predstavnicima sindikata nije uvodno obratio ministar Marin Piletić.

U njegovom je uvodnom izlaganju izostala samokritičnost. Nije se on sindikalistima čak ni pokušao opravdati za dvomjesečno odugovlačenje s nastavkom pregovora. Umjesto isprike ponašanje vladajućih sindikalistima je objašnjeno brigom za očuvanje duhovnog mira u blagdan-skim danima.

Da ne bismo pregovore vodili dan ili dva uoči Stare godine, zaključio je Piletić, sindikate smo odlučili poštediti pregovora u neprikladno vrijeme.

Na sastanku zakazanom za 19. siječnja, a za koji će pozivi stići tjedan dana ranije, nastvio je Piletić, Vlada će pred sindikate izaći s novom, istaknuo je, prihvatljivijom ponudom.

Što je ovo značilo za radnike u javnim službama? Plaća za prosinac, isplaćena u siječnju, obračunat će se prema postojećoj osnovici od 1.004,87 eura. Također, na plaći za prosinac radnicima neće bit

Od tri materijalna zahtjeva sindikata javnih službi - povećanje osnovice za 12 posto, povećanje uskrsnice sa 100 na 150 eura i ugovaranje toplog obroka u iznosu od 100 eura - Vladi je prihvatljiv samo topli obrok i to u iznosu peterostruko manjem od traženog

isplaćena naknada za topli obrok.

Nezadovoljstvo su na kraju sastanka iskazali i predstavnici sindikata javnih službi i predstavnici dva sindikata koji djeluju u državnim službama. Prvi su nezadovoljni i ponudom Vlade i izostankom objašnjenja za kašnjenje pregovora. Drugi su nezadovoljni što Vlada ne pristaje s njima potpisati dogovoreni Dodatak V. koji bi njima bio prihvatljiv čak i ako bi sadržavao samo nematerijalna prava.

Lošija ponuda vlade

Nitko nije mogao predvidjeti u kom će smjeru krenuti 6. pregovarački sastanak sindikata u javnim službama i Vlade oko sadržaja Dodatka I. Temelnog kolektivnog ugovora za službenike i namještenike u javnim službama. Sastanak koji su vodili ministar Marin Piletić i Zrinko Turalija, predsjednik Nezavisnog sindikata zaposlenih u srednjim školama Hrvat-

ske, održan je 21. siječnja, a ne 19. kako je najavljeno na zadnjem prošlogodišnjem sastanku kada su sindikalisti od ministra Piletića čuli da će se pregovori nastaviti i da će na njih predstavnici Vlade doći s „novom” ponudom. A ta „nova” ponuda lošija je od ponude sa sastanka koji je održan 5. studenoga. Tada se sindikatima ponudilo povećanje osnovice za 1-posto od 1. srpnja i početak isplate toplog obroka u iznosu od 30 eura od 1. travnja.

Ponuda koja je sindikalistima predočena 21. siječnja od prethodne se razlikuje po tome što se predlaže isplata novog materijalnog prava - toplog obroka - u iznosu od 30 eura od 1. rujna umjesto od 1. travnja. Osim toga Vlada je sindikatima u 2026. ponudila dvokratnu korekciju osnovice; prvo bi za 1 posto osnovica bila povećana od 1. srpnja, a potom i za još 1 posto od 1. prosinca.

Sindikatom je ponuda Vlade

neprihvatljiva, ali je na kraju ipak nešto dogovoreno. Naime, već sutradan bi se, poslije sastanka užeg Kabineta, Vlada trebala očitovati o tome je li njihova ponuda konačna ili će se pregovori nastaviti s ponudom koja neće biti samo „nova” nego i „bolja”.

I na ovom je sastanku uz ministra rada bio i ministar financija. Marko Primorac nije na sastanku samo sudjelovao, nego je i vodio glavnu riječ, valjda sa željom da sindikalistima pokaže drukčijeg sebe. Govorio je dugo i visoka, ali se ništa nova od njega nije doznalo. Od pomoći mu nisu bili ni iz naftalina izvučeni slajdovi – u grafikone pretvoreni dokazi „mante” njegova šefa o „medu i mlijeku” u državi. I od njega se čulo da radnici u javnim službama traže „kruha preko pogače”.

Ili osnovica ili topli obrok

Na šestom sastanku pregovaračkih odbora, održanom 21. siječnja, Vlada je sindikatima javnih službi ponudila povećanje osnovice za izračun plaće za 1 posto (1.015,00 eura) od 1. srpnja i za 1 posto od 1. prosinca (1.025,00 eura). Ponuda je uključivala i isplatu „toplog obroka” od 30,00 eura od 1. rujna. Ukupan iznos te ponude (povećanje osnovice i topli obrok) je 84 milijuna eura.

Na sedmom sastanku, održanom 27. siječnja, Vlada je promijenila svoju prethodnu ponudu na način da bi osnovica u 2026. rasla u 3 navrata: 1 posto od 1. travnja (1.015,00 eura), 1 posto od 1. kolovoza (1.025,00 eura) i 1 posto od 1. prosinca (1.035,00 eura). Ova ponuda isključuje isplatu „toplog obroka”. Ukupan iznos ove ponude (povećanje osnovice) je 91 milijun eura.

Obje ponude uključuju i povećanje naknade za novorođeno dijete sa 220,72 eura na 441,44 eura, kao i povećanje iznosa za terenski dodatak sa 26,54 eura na 30,00 eura.

Što dalje? Vlada očito nije spremna na značajnije popuštanje pred sindikalnim zahtjevima. Za sedmi su sastanak sindikati redefinirali svoj prethodni zahtjev tražeći povećanje osnovice od 3 posto od 1. veljače i 2 posto od 1. listopada te naknadu za topli obrok u iznosu od 50 eura od 1. lipnja. Dogovoru dviju strana ne pridodaje ni to što i premijer i resorni ministar govore o ponudi „teškoj” 278 milijuna eura prešućujući da se to odnosi na 2027. a ne na 2026. godinu. Ponuda Vlade za 2026. trostruko je manja od one koja se javno predstavljala.

I sad smo tu gdje jesmo. Osmi krug pregovora zakazan je za srijedu, 4. veljače.

Milan Novačić

Piše
Ivan Plantić

Simptom

Urbana legenda koja kruži hrvatskim zbornicama govori kako je svaki treći ministar obrazovanja jednako loš kao i prethodna dva. Ministar Fuchs nije iznimka koja potvrđuje pravilo; on je udžbenički primjer tog pravila, zbirna imenica koja utjelovljuje sve promašaje obrazovnih politika od stoljeća sedmog do HDZ-a. Nikad više izostanaka iz škola, nikad veća apatija, nikad veći kadrovski, duševni, materijalni, statusni i kakav god hoćete rasap sustava – iz hrvatskih škola danas bježe i učenici i učitelji, a planirane izmjene Pravilnika i načina opravdavanja izostanaka egzodus će samo betonirati. Recentni događaji unazad mjesec dana jasno govore kako je ova zemlja sahranila racio i racionalno, širom otvorivši vrata iracionalnom.

Riječ intelekt postala je u nas psovka, a psovka je prepristojna za verbalizirati očitu činjenicu kako je obrazovni sustav skupa s onima koji ga čine u takvim okolnostima samo na smetnju. Neukosti i oportunistima dali smo aureolu kolektiviteta odričući se pritom vlastitog jastva; samo postojanje obrazovnog sustava osmi je smrtni grijeh. Pitaju me mnogi za što se, dakle, točno borim, zašto pišem

kad je uzaludno? I sam se ponekad pitam, ali, ako i jest uzaludno, ako se utopim u tom oceanu uzaludnosti, barem ću znati da sam plivao prema suprotnoj obali.

Za dobrim konjem prašina se diže, ne kaže se bezveze; ako je suditi po prašini, na Sveticama je staja, i to Augijeva. Najavljene izmjene Pravilnika o pedagoškim mjerama, eskalacija vršnjačkog nasilja i činjenica da vam je dijete sigurnije na glavnom kolodvoru u gluho doba noći nego na velikom odmoru, materijalni i društveni status učitelja i nastavnika, nedostatak stručnih kadrova, nikad veća ulaganja u sustav, a nikad manje nade, sve to govori samo jedno – MZOM nije ministarstvo.

MZOM je simptom.

I nije Ministarstvo obrazovanja pritom jedino. Aktualni pregovori za Temeljni kolektivni ugovor, priče o osnovici i materijalnim pravima javnih službenika ukazuju da cijeli kabinet zastupa sličnu politiku. Sabor ni o čemu ne odlučuje, kako je to davno u naletu iskrenosti priznao insajder Šeks (in vino veritas), ministri ni o čemu ne odlučuju – bog profita odavna je hrvatske učitelje i nastavnike izbacio iz svog čistilišta, a odluka o

tome koliko vrijede u rukama je jednog čovjeka.

Kucajte i otvorit će vam se; tražite i dat će vam se – mlatimo po njegovim vratima kao zvekirom, ali u Evanđelju po Andreju očito vrijedi ona – tko ima, dodat će mu se da ima još više, a tko nema, oduzet će mu se i ono malo što ima. Sebi i svojim premijer rijetko diže, ali kad diže, to bude odmah po 80-ak posto. Kad je riječ o TKU-u javnih službi, jedino što se nama može dići jest tlak, ali lako je tuđim KU-om gloginje mlatiti. Međutim, kad smo već u svetopisamskom duhu, podsjetit ću kako Krist u one tri godine svog naučavanja u ovoj suznoj dolini nije najviše šibao grešnike nego farizeje i licemjere.

Jer, farizejski je sebi dići za 80 %, a kad su učitelji u pitanju pozivati se na Maastriske kriterije. Licemjerno je pregovarati sa sindikatima državnih i javnih službi o materijalnim pravima, a javno izjavljivati kako nikakvog prostora za povećanje prava nema. I farizejski je i licemjerno govoriti kako se u Ministarstvu financija prava moraju povećati jer je teško zadržati kadrove, istovremeno zatvarajući oči pred nedostatkom kadrova u školama ili bolnicama.

Reći ćete mi kako je u pregovorima pozicija Piletića ili Primorca jača nego naša jer imaju iskaznice? Pa imamo i mi, sindikalne. Zar iskaznica vladajuće stranke vrijedi više nego iskaznica, štajaznam, SHU-a? Oštro

ću se ne složiti; rekao bih kako je to prilično isto, pogotovo u slučaju predsjednice SHU-a.

Kad Vlada nudi rast od 1 %, a sindikati odbiju pa dobiju podebljanu, rasipničku ponudu od 1,01 %, kad sindikati traže naknadu za topli obrok i odbiju je u iznosu od 20 eura pa im bude ponuđeno 30, nije li to upravo farizejski? Koliko stoji obrok u saborskom restoranu?

Uostalom, svi ti postoci govore isto – hrvatski prosvjetari više su gladni pravde nego kruha, pogotovo kad smo iz usta ministra Božinovića čuli kako se prosvjedi ne moraju prijavljivati. Očito, jedna pravila vrijede za sindikate, a sasvim druga za neke druge.

Ali, pisano je – ištete, ali ne primajte jer rđavo ištete; možda je vrijeme da promijenimo metodologiju i pravdu, kao i drugi, potražimo na ulici s kapuljačom na glavi? U nas se ionako nitko nikad od pristojnosti kruha najeo nije. Pritom, za zapisnik, ipak moram spomenuti kako su, recimo, ministri Anušić ili Medved umijeli za svoje resore izvući više, kako pokazuje prijedlog Proračuna za 2026. godinu. Jedino što učitelji i nastavnici od „svog” ministarstva mogu dobiti jest čir na želucu ili nešto još gore.

Uostalom, kako sam naveo poviše, to i nije ministarstvo nego simptom. Najbolje što čovjek takvom obrazovnom sustavu i takvom poslodavcu može reći jest – zbogom!

RAZGOVOR POVODOM OTVORENJA PODRUČNOG UREDA U OSIJEKU

Napokon imamo svoj ured u Slavoniji!

Nakon dalmatinskih i slavonske su županije dobile svoj područni ured. Tim povodom razgovaramo s Jelenom Knežević, voditeljicom ureda

Možete li nam se ukratko predstaviti. Izvan Slavonije Vi ste našim povjerenicima i članovima prilično nepoznati.

Učiteljica sam engeskog jezika 20 godina u OŠ Bijelo Brdo. Unazad 10 godina angažirana sam i sindikalno; prvo na razini škole, a potom i na županijskoj i regionalnoj razini. Moj sindikalni rad temelji se na slušanju, razgovoru i prisutnosti na terenu, uz snažno uvjerenje da nitko ne smije ostat i da je svaki problem rješiv.

Koliko je prošlo od odluke o kupovini prostora do stavljanja ureda u funkciju? Kao voditeljica ureda, Vi ste na sebe preuzeli poslove preuređenja i opremanja. Je li bilo teško i jeste li zadovoljni učinjenim?

Ured u Osijeku je dolazio polako, dugo, tiho i sporo, dakle svakako, samo ne odjednom. To je bila dugogodišnja želja svih nas u Preporodu, a unazad nekoliko godina stvoreni su uvjeti da želja bude ostvarena. Od početka 2023. do sredine 2025. godine broj članova i podružnica u regiji Istočne Hrvatske se udvostručio i to je bio jedan od glavnih razloga da i ovaj dio Hrvatske dobije svoj Područni ured.

– Napokon je i Slavonija dobila svoj ured. Radi se o županijama Istočne Hrvatske, Osječko-baranjskoj s 37 podružnica, Vukovarsko-srijemskoj s 24 podružnice, Brodsko-posavskoj s 19 podružnica, Po-

žeško-slavonskoj s 8 podružnica i Virovitičko-podravskoj županiji s 10 podružnica. Dakle, Preporod u ovih 5 županija djeluje kroz 98 podružnica u osnovnim i srednjim školama, ali je prisutan u još 52 škole kroz pojedinačne članove, što u ukupnom zbroju iznosi 1.800 članova.

Od odluke o kupovini prostora do stavljanja ureda u funkciju prošlo je pet mjeseci. Svi koji su nekada preuređivali i opremali prostor znaju koliko taj proces može biti i dugotrajan i naporan. Lagala bih kada bih rekla da nije bilo teško, ali istovremeno i lijepo, jer iza svakog stresa je uslijedila misao „Preporod napokon ima svoj ured u Osijeku“. Zadovoljna sam cjelokupnim procesom renoviranja i pozivam sve naše članove i povjerenike, koji još nisu, da nas posjete u Reisnerovoj 84.

Osim za kontakte s povjerenicima i pomoći članovima pri rješavanju konkretnih problema, zaduženi ste i za unaprjeđenje djelovanja sindikata u jednom vrlo važnom aspektu. O čemu je riječ?

– Tako je. Riječ je o ugovaranju pogodnosti za članove sindikata, kako na državnoj razini, tako na županijskoj i lokalnoj razini. Uloga sindikata ne završava pregovorima o plaćama i materijalnim pravima iz radnog odnosa. Jednako važan dio sindikalnog djelovanja jest briga o kvali-

teti svakodnevnog života naših članova. Upravo tu, posebno mjesto ima ugovaranje pogodnosti u vidu popusta i povoljnijih uvjeta s partnerima iz različitih sfera poslovanja.

Kao i svi, i naši članovi suočavaju se s rastućim troškovima života, dok su njihova primanja ograničena okvirima koji se sporo mijenjaju. U takvim okolnostima svaka konkretna ušteda – bilo da je riječ o osnovnim životnim potrebama, zdravlju, rekreaciji, putovanjima ili uslugama za kućanstvo – ima stvarnu i mjerljivu vrijednost. Ugovorene pogodnosti omogućuju članovima da uz istu razinu primanja dobiju više, odnosno da smanje financijski pritisak na kućni budžet.

Važno je naglasiti da se ovdje ne radi o povremenim popustima, već o sustavnom ugovorenim uvjetima koji su dostupni svim članovima sindikata.

Za sada imamo 10-ak novougovorenih pogodnosti koje će uskoro biti objavljene i na našoj web stranici.

Razlikuju li se problemi članova sindikata u Slavoniji u odnosu na članove u drugim dijelovima zemlje?

– Kao i kolege u cijeloj Hrvatskoj, i u istočnoj Hrvatskoj suočavamo se s visokim opterećenjem individualnih posebnosti svakog učenika, stalnim uplitanjima roditelja u struku i degradacijom i sve većim stresom koja nadilazi samu nastavu. Specifičnost koja ističe Slavonce je vezana za ekonomsku neravnopravnost i ograničene profesionalne mogućnosti. Regija istočne Hrvatske, kao što svi znamo, ima ozbiljne demografske izazove zbog niske stope nataliteta i emigracije mladih, posebno u ruralnim sredinama što ima izravne posljedice i na škole. Smanjuje se broj učenika, kao i broj razrednih odjela i povećava se nesigurnost oko očuvanja radnih mjesta. U takvom okruženju prosvjetari se često suočavaju s povećanim strahom od konfrontiranja s poslodavcem, kao i povećanom mogućnošću gubitka radnih mjesta.

Milan Novačić

Troškovi automobila za prijevoz učitelja i nastavnika od 2022. značajno porasli

Amortizacija je skuplja za 40 posto, servisiranje i do 46 posto, a teret funkcioniranja sustava sve se više prebacuje na same zaposlenike

Kada je 2022. godine izrađen prvi detaljni troškovnik korištenja privatnog automobila za odlazak i povratak s posla učitelja i nastavnika, po prvi su put na sustavan način pokazani stvarni troškovi koje prosvjetni djelatnici snose kako bi vlastitim automobilom mogli odlaziti na nosao. Posebno u prometno slabije povezanim, ruralnim i demografski osjetljivim područjima, osobni automobil nije pitanje izbora ili komfora učitelja i nastavnika, nego važan uvjet održavanja nastave i opstanka škole.

Već je tada bilo jasno da se radi o minimalnim, gotovo rubnim izračunima troškova korištenja vlastitog automobila. Troškovnik je bio temeljen na hrvatskoj realnosti: kupnji rabljenih automobila, njihovom održavanju izvan ovlaštenih servisa, izostanku kasko osiguranja i stalnoj racionalizaciji troškova, često na štetu dugoročne po-

uzdanosti i sigurnosti vozila. Unatoč takvom restriktivnom pristupu, pokazalo se da su izdaci značajni i dugotrajni.

U strukturi troškova 2022. godine gorivo je činilo najveću pojedinačnu stavku. Ovisno o godišnjoj kilometraži, od 2500 do 25.000 kilometara, njegov se udio u ukupnim troškovima kretao između 42 i 55 posto, uz prosjek od 48,5 posto. Upravo je taj podatak u javnim raspravama često bio korišten kao glavni argument – cijena goriva promatrala se kao ključni, a ponekad i jedini pokazatelj troškova prijevoza.

U razdoblju od 2022. do danas cijena goriva se smanjila za oko šest posto, ali su gotovo sve ostale stavke troškova istodobno znatno porasle. Najveći nominalni rast bilježi trošak amortizacije vozila, koji se povećao za 40 posto i danas sudjeluje s približno četvrtinom u

ukupnim troškovima korištenja automobila u poslovne svrhe. Razlozi su višestruki: rast cijena rabljenih automobila, znatno skuplji rezervni dijelovi i servisiranje te produljeno korištenje starijih vozila, jer učitelji i nastavnici sve teže mogu priuštiti njihovu zamjenu.

Još izraženiji rast bilježe troškovi izvanrednog održavanja, koji su porasli za čak 46 posto. Riječ je o kvarovima koje nije moguće odgađati bez ozbiljnog ugrožavanja sigurnosti i tehničke ispravnosti vozila. Dodatni financijski rizik predstavlja činjenica da većina učitelja i nastavnika ne plaća kasko osiguranje, dok su cijene limarskih i karoserijskih popravaka u međuvremenu porasle za više od 100 posto. Time se i manja prometna nezgoda ili oštećenje pretvara u ozbiljan financijski udar na kućni proračun.

Troškovi tehničkog pregleda i registracije porasli su za 31 posto, a obveznog osiguranja za 28 posto. Godišnji servisi, koji se već godinama svode na osnovne zahvate nužne za održavanje minimalne

ispravnosti vozila, danas su u prosjeku 38 posto skuplji nego 2022. godine. Uz to, cijena automobilske gume i dodatni servisni troškovi porasli su za oko 37 posto, dodatno opterećujući ionako ograničene financijske mogućnosti prosvjetnih djelatnika.

Kumulativni učinak svih tih promjena jasan je i mjerljiv: ukupni troškovi po prijeđenom kilometru povećali su se za 16,3 posto u odnosu na 2022. godinu. Istodobno se značajno promijenila struktura troškova. Udio goriva u ukupnim izdacima smanjio se s 48,5 posto na oko 41 posto. Gorivo tako više nije dominantna stavka, dok amortizacija, održavanje, osiguranje i ostali fiksni izdaci postaju glavni nositelji rasta.

Za učitelje i nastavnike to znači da privatni automobil postaje sve skuplji, ali i sve važniji alat za rad. Rast troškova ne proizlazi iz njihovih odluka ili navika, nego iz općih tržišnih kretanja i regulatornih promjena na koje nemaju nikakav utjecaj. Prostor za dodatnu štednju gotovo da više ne postoji, a svako

Piše
Željko Marušić

daljnje smanjivanje ulaganja ide izravno na štetu sigurnosti u prometu.

U tom kontekstu pitanje troškova prijevoza prestaje biti osobni problem prosvjetnih djelatnika i postaje političko-ekonomsko pitanje. Oslanjanje na privatne automobile zaposlenih bez priznavanja stvarnih troškova znači prikriveno prebacivanje dijela troškova funkcioniranja obrazovanja na same učitelje i nastavnike. Dok se ti troškovi sustavno ne priznaju i ne ugrade u pravedan i transparentan model naknade, privatni automobil ostat će skriveni, ali sve veći financijski teret onih bez kojih obrazovni sustav ne bi mogao funkcionirati.

28. studenoga U Osijeku održana konferencija za medije s temom Smanjenje cijene rada u 2026. radnicima u obrazovanju, znanosti, zdravstvu, socijalnoj skrbi i kulturi. Govorilo se o sindikalnim zahtjevima, ponudama Vlade, nekorektnosti ministra Piletića i odgovoru sindikata javnih službi. Izlagači su bili Jelena Knežević i Željko Stipić.

* Održan sastanak Županijskog vijeća Osječko-baranjske županije u Osijeku; 1. prosinca u Petrijancu održan sastanak ŽV-a Varaždinske županije; 2. prosinca održan sastanak ŽV-a Bjelovarsko-bilogorske županije u Bjelovaru; 4. prosinca održan sastanak ŽV-a Ličko-senjske županije u Otočcu; 5. prosinca održan sastanak ŽV-a Istarske županije u Puli; 8. prosinca u Križevcima održan sastanak ŽV-a Koprivničko-križevačke županije; 9. prosinca u Čakovcu održan sastanak ŽV-a Međimurske županije; 10. prosinca održan sastanak ŽV-a Vukovarsko-srijemske županije u Vinkovcima; 11. prosinca održani sastanci županijskih organizacija Zadarske županije u Bibinju i Šibensko-kninske županije u Šibeniku; 12. prosinca u Splitu održan sastanak ŽV-a Splitsko-dalmatinske županije; 13. prosinca u Putnikovićima održan sastanak ŽV-a Dubrovačko-neretvanske županije; 15. prosinca u Rijeci održan sastanak ŽV-a Primorsko-goranske županije; 23. prosinca u Podvinju održan sastanak ŽV-a Brodsko-posavske županije; 13. siječnja u Karlovcu održan sastanak ŽV-a Karlovačke županije, 14. siječnja održan sastanak ŽV-a Požeško-slavonske županije u Požegi; 16. siječnja u Virovitici održan sastanak ŽV-a Virovitičko-podravске županije; 22. siječnja u Oroslavju održan sastanak ŽV-a Krapinsko-zagorske županije i 23. siječnja održan sastanak ŽV-a Sisačko-moslavačke županije u Popovaci. Na sastancima županijskih organizacija dominirale su dvije teme: realizacija Sporazuma tri obrazovna sindikata i izvještaji s pregovaračkih sastanaka između Vlade i sindikata javnih službi.

* U Osijeku održana 11. sjednica Glavnog vijeća. Na sjednici je podnesen i prihvaćen izvještaj o organizaciji savjetovanja koje je od 16. do 19. listopada održano u Bolu. Pri-

Sjednica Glavnog vijeća

hvaćen je i cjeloviti izvještaj o kupnji, uređenju i opremanju poslovnih prostorija za Područni ured u Osijeku. Na sastanku je predsjednik Sindikata podnio izvještaj o realizaciji Sporazuma između Vlade i tri obrazovna sindikata i pregovorima o Dodatku I. Temeljnog kolektivnog ugovora za službenike i namještenike u javnim službama. Oba su izvještaja prihvaćena.

1. prosinca Zrinko Turalija i Željko Stipić sudjelovali na zajedničkom sastanku podružnica Nezavisnog sindikata zaposlenih u srednjim školama i Sindikata Preporod u Medicinskoj školi Varaždin. Sastanak je sazvan na inicijativu povjerenika Ive Sliškovića i Nataše Sajko i na njemu se razgovaralo o problemima koji su zapreka ostvarivanju bolje suradnje podružnica dvaju sindikata.

8. prosinca Na inicijativu tri obrazovna sindikata sazvan pripremni sastanak uoči nastavka pregovora o Dodatku I. TKU-a. Sastanku su se odazvali samo predstavnici Hrvatskog strukovnog sindikata medicinskih sestara – medicinskih tehničara, Sindikata hrvatskih učitelja i Sindikata Zajedno. Razgovaralo se o iznosima i rokovima za isplatu uvećanih plaća i toplog obroka. Zaključeno je da bi od siječnja trebalo ugovoriti isplate plaće prema osnovici uvećanoj barem za 1,5 posto i obroka u iznosu od minimalno 30 eura.

12. prosinca Održana konferencija za medije u prostorijama Područnog ureda Preporoda u Splitu. O nekorektnosti Vlade u pogledu odugovlačenja s pregovorima, ali i stajalištima Preporoda u pogledu iznosa i rokova za povećanje osnovice i topli obrok novinarima su izlagali Sebastijan Troskot i Željko Stipić.

15. prosinca U Osnovnoj školi Vladimira Nazora u Daruvaru osnovana podružnica Preporoda. Marina Doljanin izabrana za sindikalnu povjerenicu, a Maja Golubić za zamjenicu. U Bjelovarsko-bilogorskoj županiji Preporod djeluje u 15 ustanova, 12 osnovnoškolskih i 3 srednjoškolske. **ČESTITAMO!**

29. prosinca Predstavnike reprezentativnih sindikata iz javnih i državnih službi na zajednički sastanak sazvaio ministar Marin Piletić. Ministar nije, unatoč tome što su to od njega sindikati tražili, ponudio pojašnjenje zašto od 5. studenoga nije održan ni jedan krug pregovora. Nastavak pregovora ministar je najavio iza 19. siječnja. U nastavku pregovora Vlada će izaći pred sindikate s novom ponudom – obećao je Piletić.

30. prosinca O sastanku s ministrom Piletićem na medijskoj konferenciji govorili Matija Kroflin, Zrinko Turalija i Željko Stipić. Vladino je odugovlačenje sa sazivanjem pregovaračkih sastanaka ocijenjeno nekorektnim i sramotnim. Ukazano je i na nekorektnost dvaju reprezentativnih sindikata koji djeluju u državnim služ-

bama koji aktualne pregovore nastoje iskoristiti za „zatiranje” djelovanja onih sindikata u državnim službama koji nisu reprezentativni.

9. siječnja U Đulovcu svečano obilježena 25. obljetnica djelovanja sindikalne podružnice. Broj članova u podružnici kroz dva i pol desetljeća uglavnom je rastao. Ova je podružnica, koju vodi povjerenica Željka Kollert, već dugo jedna od najjačih uporišta Preporoda u Bjelovarsko-bilogorskoj županiji.

12. siječnja Tri obrazovna sindikata uputila Ministarstvu znanosti, obrazovanja i mladih požurnicu u kojoj se zahtijeva žurno sazivanje sastanka Povjerenstva za izradu analize postojećeg stanja i nalaženje mogućih rješenja za unaprijeđenje materijalne pozicije zaposlenih u obrazovanju i znanosti. Povjerenstvo je oformljeno 22. listopada, ali još uvijek nije sazvan prvi sastanak.

16. siječnja S radom započela podružnica Preporoda u virovitičkoj Osnovnoj školi Vladimir Nazor. Za sindikalnu povjerenicu izabrana je Anamarija Jelavić, a za zamjenicu povjerenice Jasenka Kolarić Barač. U Virovitičko-podravskoj županiji Preporod djeluje u 10 školskih ustanova, 8 osnovnoškolskih i 2 srednjoškolske. **ČESTITAMO!**

21. siječnja Nakon dva i pol mjeseca, održavanjem 6. sastanka pregovaračkih odbora, nastavljeni pregovori između Vlade i sindikata javnih službi. Vlada je na zahtjeve sindikata odgovorila ponudom: Povećanje osnovice od 1. lipnja na 1.015,00 E i na 1.025,00 E od 1. prosinca te isplata „toplog obroka” u iznosu od 30,00 E od 1. rujna. Sindikati su ponudu ocijenili neprihvatljivom.

26. siječnja Održan pripremni sastanak sindikata javnih službi. Dogovoreno je redefiniranje prethodnog zahtjeva sindikata. Novi je zahtjev: 3-posto povećanje osnovice od 1. veljače, 2-posto porast osnovice od 1. listopada i ugovaranje „toplog obroka” u iznosu os 50,00 E od 1. lipnja.

27. siječnja Na 7. sastanku pregovaračkih odbora Vlada izašla s novom ponudom: 1-postotni porast od 1.

travnja (1.015,00) 1-postotni porast osnovice od 1. kolovoza (1.025,00) te 1-postotni rast osnovice od 1. prosinca (1.035,00). Ova ponuda Vlade isključuje isplatu „toplog obroka” u 2026. Ponudu su predstavnici sindikata ocijenili nezadovoljavajućom.

29. siječnja Vlada obavijestila sindikate javnih službi da je Pregovarački odbor sindikata državni službi prihvatio ponudu Vlade od 27. siječnja i da se očitovanje sindikata javnih službi o spremnosti za potpisivanje Dodatka I. TKU-a očekuje kroz nekoliko sati odnosno do 15 sati.

* Vladu su sindikati javnih službi obavijestili o neprihvaćanju njene ponude sa sastanka održanog 27. siječnja. Sindikati su zatražili sazivanje 8. pregovaračkog sastanka na kojem će se nastaviti s pregovorima.

30. siječnja Održana zajednička konferencija za medije sindikata javnih službi s koje su pojašnjeni razlozi odbijanja ponude Vlade republike Hrvatske. Nakon što ponuda bude konačna, sindikati će o njoj provesti izjašnjavanje među članstvom. Osuđeno je nekorektno i nekolegijalno ponašanje dva reprezentativna sindikata državnih službi.

* Predsjednik Sindikata Željko Stipić sudjelovao kao panelist („Plaće i socijalni dijalog”) u Tuhelju na dvodnevnom skupu sindikalnih povjerenika Nezavisnog sindikata znanosti i visokog obrazovanja. Razgovaralo se o aktualnim pregovorima koje s Vladom vode sindikati javni službi i implementaciji lipanjskog Sporazuma 3 obrazovna sindikata. Panel je moderirao Domagoj Novokmet.

Đulovec, 9. siječnja